um lokun á leiðslum milli geyma II og III í dæluhúsi v/s Þyrils, einkum hvort venja var að loka öllum lokum, sem á leiðslum þessum voru, eða einungis einum loka.

4. Æskilegt er og, að rannsakað sé, hvort þess hefur orðið vart eða undan því kvartað, að olía frá gagnáfrýjanda hafi um þær mundir, er fermt var í v/s Þyril í téð skipti, verið blönduð benzíni.

5. Rétt er, að skýrslur séu lagðar fram um, hver niðurstaða hefur orðið af rannsókn á sýnishornum þeim, sem tekin voru hinn 6. sept. 1949 úr olíugeymum nr. 21 og 40.

Loks er rétt, að skýrslur séu fengnar um þau atriði, sem gagnasöfnun þessi gefur tilefni til.

Ályktarorð:

Aðiljum veitist kostur á því að afla ofangreindra skýrslna.

Mánudaginn 27. apríl 1953.

Nr. 173/1952. **Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs** (Sigurður Ólason)
gegn
Þór V. Guðjónssyni (Lárus Jóhannesson)
og gagnsök.

Dómendur:
Hæstaréttardómararnir Jónatan Hallvarðsson, Gizur Bergsteinsson, Jón Ásbjörnsson, Þórður Eyjólfsson og próf. Ármann Snævarr.

Stóreignaskattur.

Dómur Hæstaréttar.

Aðaláfrýjandi, sem hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 10. nóvember 1952, gerir þær dómkröfur, að hann verði algerlega sýknaður af kröfum stefnanda í héraði og að sér verði dæmdur málskostnaður fyrir báðum dómum að mati Hæstaréttar.

Gagnáfrýjandi hefur skotið málinu til Hæstaréttar af sinni hálfu með stefnu 19. janúar þ. á. Gerir hann þær dómkröfur, að héraðsdómurinn verði staðfestur, að því er greiðslu stóreignaskatts varðar, en að aðaláfrýjanda verði gert að greiða honum málskostnað fyrir báðum dómum að mati Hæstaréttar.

Með skírskotun til forsendna héraðsdóms ber að staðfesta, að gagnáfrýjanda sé óskylt að greiða stóreignaskatt samkvæmt lögum nr. 22/1950.

Eftir atvikum þykir rétt, að aðaláfrýjandi greiði gagnáfrýjanda kr. 9.000.00 í málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti.

Dómsorð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður, að því er varðar skyldu gagnáfrýjanda, Þórs V. Guðjónssonar, til greiðslu stóreignaskatts.

Aðaláfrýjandi, fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, greiði gagnáfrýjanda málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti, samtals kr. 9.000.00.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 7. nóv. 1952.

Mál þetta, sem dómtekið var 29. f. m., hefur Þór V. Guðjónsson, fyrrverandi veiðimálastjóri, Laugateig 31, hér í bæ, höfðað fyrir bæjarþinginu með stefnu útgefinni 26. febrúar s.l. gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs.

Hefur stefnandi gert þær dómkröfur *aðallega,* að stóreignaskattur sá að fjárhæð kr. 109.002.00, sem honum var gert að greiða samkvæmt lögum nr. 22 frá 1950, verði með öllu niður felldur. Til *vara* hefur stefnandi krafizt þess, að skatturinn verði ákveðinn kr. 76.412.00 og til *þrautavara,* að hann verði ákveðinn kr. 96.836.00.

Í öllum tilvikum hefur stefnandi krafizt málskostnaðar að mati dómarans.

Stefndi hefur *aðallega* krafizt sýknu af kröfum stefnanda og málskostnaðar sér til handa að mati dómarans. Til *vara* hefur stefndi krafizt þess, að álagning skattsins verði metin gild, en fjárhæð hans færð nokkuð niður. Í því tilviki hefur stefndi krafizt þess, að málskostnaður verði látinn niður falla.

Með ákvæðum laga nr. 22 frá 1950 um gengisskráningu, launabreytingar, stóreignaskatt, framleiðslugjöld o. fl., laga nr. 59 frá 1950 og laga nr. 117 frá 1950 um breytingar á þeim lögum var ákveðnum aðiljum gert að greiða svonefndan stóreignaskatt, og var skattur þessi lagður á skattþegna, miðað við eignir þeirra þann 31. desember 1949.

Á árinu 1949 gegndi stefnandi embætti veiðimálastjóra, en mun hafa sagt lausu starfi þessu þá um sumarið vegna fyrirhugaðrar brottfarar af landinu. Þó varð samkomulag um það við þáverandi atvinnumálaráðherra, að stefnandi gegndi veiðimálastjórastarfinu áfram til bráðabirgða. Með bréfi atvinnumálaráðuneytisins frá 24. september 1949 var samkomulag þetta staðfest. Er þar ákveðið, að stefnandi haldi árslaunum sínum til ársloka 1949. Á árinu 1950 skyldi stefnandi fá full laun í 7 mánuði samkvæmt VI. flokki launalaga. Hann skyldi hins vegar dvelja hér á landi í 2 mánuði yfir veiðitímann og vinna að þeim störfum, sem greind eru í 76. gr. laga nr. 112 frá 1941 um lax- og silungsveiði. Þá skyldi hann vinna að ýmsum rannsóknum í sambandi við starf sitt, þegar hann dveldi í Danmörku. Stefnandi fór síðan af landi brott 30. september 1949, og virðist brottflutningurinn hafa verið tilkynntur Manntalsskrifstofu Reykjavíkur þá þegar. Stefnandi taldi ekki hér fram til skatts í ársbyrjun 1950, en þá dvaldi hann erlendis. Skattstjórinn í Reykjavík gerði því áætlun um tekjur hans og eignir og var honum gert að greiða almennan tekju- og eignarskatt samkvæmt því. Stefnanda virðist ekki hafa orðið kunnugt um skattálagningu þessa fyrr en í júlímánuði 1950 og kærði hann þá yfir henni og sendi skattstjóranum skattframtal, miðað við 31. des. 1949.

Skattstjórinn í Reykjavík taldi, að stóreignaskattskyld eign stefnanda næmi kr. 911.956.00 og gerði honum samkvæmt því að greiða kr. 81.793.00 í stóreignaskatt. Stefnandi kærði skattálagningu þessa til skattstjórans í Reykjavík, sem úrskurðaði, að hún skyldi óbreytt standa. Þessum úrskurði skaut stefnandi til ríkisskattanefndar. Ríkisskattanefnd úrskurðaði, að stefnandi væri stóreignaskattskyldur hér á landi. Stóreignaskattskylda eign taldi ríkisskattanefnd nema kr. 1.070.014.29 og gerði honum að greiða kr. 109.002.00 í stóreignaskatt.

Sýknukröfu sína byggir stefnandi í fyrsta lagi á því, að hann hafi ekki verið heimilisfastur hér á landi þann 31. des. 1949 og sé því eigi skattskyldur hér nema af hérlendum fasteignum sínum.

Skýrir hann svo frá, að hann hafi flutt héðan alfarinn þann 30. september 1949 og tekið sér búsetu og lögheimili í Lyngby í Danmörku. Fjölskylda hans hafi þá einnig flutzt til Danmerkur og hann hafi haft með sér búslóð sína. Hann hafi síðan átt heima í Danmörku, þar til á árinu 1951, er hann hafi aftur flutzt hingað til lands. Um sumarið 1950 hafi hann dvalið hér um tveggja mánaða skeið.

Samkvæmt þessu telur stefnandi, að hann hafi eigi verið heimilisfastur hér á landi þann 31. desember 1949 og því samkvæmt ákvæðum 2. mgr. 14. gr., sbr. 2. gr. laga nr. 6 frá 1935 aðeins eignaskattskyldur hér á landi af þeim eignum, sem í greinum þessum geti. Í 1. mgr. 12. gr. laga nr. 22 frá 1950 sé hins vegar boðið, að þeir einir skuli greiða stóreignaskatt, sem skattskyldir séu samkvæmt ákvæðum 1. og 2. kafla laga nr. 6 frá 1935. Einu skattskyldu eignir hans hér í landi hafi verið fasteignir. Heildarverðmæti þeirra hafi numið kr. 222.683.00, ef beitt var verðákvörðunarreglum 12. gr. laga nr. 22 frá 1950. Samkvæmt á-

kvæðum niðurlags 1. mgr. 17. gr. laga nr. 6 frá 1935 megi draga þar frá áhvílandi skuldir, er hafi numið kr. 31.145.67. Hin stóreignaskattskylda heildareign nemi því kr. 191.537.33, en af þeirri eign beri ekki að greiða stóreignaskatt samkvæmt ákvæðum 4. mgr. 12. gr. laga nr. 22 frá 1950.

Stefndi hefur mótmælt því, að stefnandi hafi flutt alfarinn af landi brott í septembermánuði 1949. Telur stefndi, að stefnandi hafi aðeins flutt brott um stundarsakir, enda haldið áfram starfi sínu sem starfsmaður íslenzka ríkisins og skuldbundið sig til að dvelja hér á landi öðru hvoru. Stefnandi hafi verið heimilisfastur hér á landi þann 31. des. 1949 og því skattskyldur hér samkvæmt ákvæðum 1. gr. laga nr. 6 frá 1935. Honum beri því að greiða stóreignaskatt af öllum eignum sínum samkvæmt ákvæðum 12. gr. laga nr. 22 frá 1950.

Samkvæmt vottorði Manntalsskrifstofu Reykjavíkur hefur skrifstofunni verið tilkynnt, að stefnandi og fjölskylda hans hafi flutt héðan þann 30. sept. 1949 til Danmerkur og þau hafi tekið sér lögheimili þar. Þá tilkynnti stefnandi þann 20. október s. á. manntalsskrifstofunni í Lyngby, Danmörku, að hann væri þangað fluttur. Stefnandi virðist hafa greitt í Danmörku bæði tekju- og eignarskatt á árinu 1950. Með vísan til þessa verður að telja, að stefnandi hafi ekki verið heimilisfastur hér á landi þann 31. des. 1949 og skiptir ekki máli í því sambandi, þótt hann ynni eftir sem áður störf fyrir íslenzka ríkið. Þá mun stefnandi ekki hafa dvalið hér nema um tveggja mánaða skeið á árinu 1950.

Í 1. mgr. 12. gr. laga nr. 22 frá 1950 er sagt, að leggja skuli sérstakan skatt á eignir allra einstaklinga, sem skattskyldir séu samkvæmt ákvæðum 1. og 2. kafla laga nr. 6 frá 1935, og skattálagningin skuli miðuð við eignir þeirra hinn 31. des. 1949.

Í 2. mgr. 14. gr. laga nr. 6 frá 1935 segir, að menn, sem eigi eru heimilisfastir hér á landi, skuli greiða eignarskatt af þeim eignum sínum hér á landi, sem gefa af sér tekjur þær, sem um ræðir í 2 gr. laganna. Af ákvæði þessu leiðir, að þeir menn, sem eigi eru heimilisfastir hér á landi, skulu ekki greiða eignarskatt af öðrum eignum en þar eru taldar. Því er ómótmælt, að í þessu máli sé aðeins um að ræða fasteignir stefnanda og heildarverðmæti þeirra við ákvörðun stóreignaskatts sé réttilega talið hjá honum. Heildarverðmæti þeirra þannig reiknað nær eigi þeirri fjárhæð, er greiða skal af stóreignaskatt samkvæmt ákvæðum 4. mgr. 12. gr. laga nr. 22 frá 1950.

Með vísan til alls þessa verður að taka til greina kröfu stefnanda um, að honum sé óskylt að greiða skatt þennan.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

Benedikt Sigurjónsson kvað upp dóm þennan sem setuborgardómari samkvæmt umboðsskjali, útgefnu af dómsmálaráðherra þann 16. júlí 1952, en með úrskurði, uppkveðnum 1. júlí s. á., hafði hinn reglulegi dómari, Einar Arnalds borgardómari, vikið sæti í máli þessu.

Dómsorð:

Stefnanda, Þór V. Guðjónssyni, er óskylt að greiða stóreignaskatt samkvæmt ákvæðum laga nr. 22 frá 1950.

Málskostnaður falli niður.

Miðvikudaginn 29. apríl 1953.

Nr. 20/1953. **Olíuverzlun Íslands h/f**
gegn
Oddvita Eyrarhrepps f. h. hreppsins.

Dómur Hæstaréttar.

Málssókn þessi fellur niður.

Áfrýjandi, Olíuverzlun Íslands h/f, sem eigi sækir dómþing í máli þessu, greiði 50 króna aukagjald til ríkissjóðs, ef hann vill fá mál sitt tekið fyrir af nýju.

Miðvikudaginn 29. apríl 1953.

Nr. 3/1953. **H/f Siglunes**
gegn
Gunnari Þorsteinssyni f. h. Rudebeck Larsen.

Dómur Hæstaréttar.

Málssókn þessi fellur niður.

Áfrýjandi, h/f Siglunes, sem eigi sækir dómþing í máli þessu, greiði 50 króna aukagjald til ríkissjóðs, ef hann vill fá mál sitt tekið fyrir af nýju.
